

УДК 657:336

JEL M41

DOI 10.18524/2413-9998.2025.1(59).333224

О. М. Савастєєва,

доктор економічних наук, доцент,

завідувачка кафедри обліку та фінансів,

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,

Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058, Україна.

e-mail: o.savasteeva@onu.edu.ua

ORCID 0000-0002-7356-8890

ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ БІЗНЕС-СУБ'ЄКТА

У статті досліджується функціонал фінансового аналізу і прогнозування в системі управлінського обліку бізнес-суб'єкта. Досліджена сукупність підходів щодо трактування сутності фінансового аналізу в інформаційній системі управління. Визначено, що фінансовий аналіз розв'язує завдання грошово-вартісного вимірювання показників в контексті прогнозно-аналітичної діяльності і в процесі реалізації управлінських рішень. Здійснено структурування імплементації механізму фінансового аналізу в систему управлінського обліку і представлена структурно-логічної схема.

Ключові слова: фінансовий аналіз, управлінський облік, обліково-аналітична система, прогнозування, бізнес-суб'єкт.

Вступ. Фінансовий аналіз господарської діяльності бізнес-суб'єкта виник та розвивався як аналіз, що ґрунтується на даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності. В умовах сучасного світу він вже давно перетнув рамки інформації, яка консолідується тільки в бухгалтерських регістрах. Сучасний аналіз базований на застосуванні великого обсягу як облікових, так і позаоблікових даних, втім, не заперечуємо той факт, що інформаційною основою аналізу виступає саме фінансовий облік. Умовою ефективного функціонування бізнес-суб'єктів в сучасних умовах є забезпечення якісною і оперативною інформацією менеджерів з метою вироблення ефективних управлінських рішень, що обумовлює необхідність створення надійної прогнозно-аналітичної системи. Традиційно фінансовий аналіз розглядає грошово-вартісний вимір об'єктів фінансового обліку діяльності суб'єкта бізнесу, водночас, в системі управлінського обліку з'ясовуються їх якісні характеристики та ефективність використання. Втім, постійне удосконалення стандартів об-

ліку та звітності, а також розробка уніфікованих прогнозно-аналітичних методик визначає необхідність з'ясування напрямів імплементації функціоналу фінансового аналізу і прогнозування в систему управлінського обліку суб'єкта бізнесу.

Огляд літератури. Дослідженню різних аспектів функціонування обліково-аналітичних систем бізнес-суб'єктів присвячені наукові праці багатьох зарубіжних і вітчизняних вчених. Зокрема, в площині вітчизняної наукової думки останніх років постійно знаходиться дослідження проблематики фінансового аналізу як основи обліково-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень; в свою чергу, фокус наукової уваги також зосереджується на ролі управлінського обліку в прийнятті ефективних управлінських рішень, його місця в системі управління, а також на дослідженні принципів, етапів та моделей його організації.

Попри значний обсяг напрацювань, віддаючи належне наявним науковим розробкам, вважаємо за необхідне приділити увагу дослідженню напрямів імплементації функціоналу фінансового аналізу та прогнозування в систему управлінського обліку з метою створення ефективної обліково-аналітичної системи суб'єкта бізнесу.

Результати та обговорення. Розвиток ринкового механізму господарювання призводить до здійснення трансформацій у поглядах на організацію процесу інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень, а також контролю за їх реалізацією. Загальновідомо, що облікові системи методологічно та організаційно поділяються на дві основні ланки: фінансову та управлінську. Фінансовий і управлінський облік є окремими галузями єдиної облікової системи, кожна з яких володіє власним функціоналом і відіграє особливу роль в корпоративному менеджменті через забезпечення необхідною інформацією різних користувачів.

Досліджуючи принципи, етапи та моделі організації управлінського обліку та взаємозв'язок різних складових облікових систем, Ліба Н. С., Головачко В. М., Назаренко Є. Є. визначають поняття різних моделей обліку. Під інтегрованою моделлю обліку дослідники розуміють «систему, яка об'єднує фінансовий і управлінський облік, на основі прямого та зворотного зв'язку на рахунках бухгалтерського обліку. На основі аналітичних даних бухгалтерського обліку додатково складають внутрішню звітність, інформація якої дає змогу організувати систему контролю за витратами та прибутками. Автономна модель обліку — це система відокремленого ведення фінансового та управлінського обліку. За цієї систе-

ми окремо збирають інформацію для складання зовнішньої (фінансової) та внутрішньої (управлінської) звітності. Зв'язок між двома видами обліку здійснюють за допомогою контрольних рахунків» [1, с. 135].

В умовах складної економічної ситуації сьогодення система управлінського обліку бізнес-суб'єктів націлена на вирішення завдань стратегічного значення, головним змістом якої виступає глибоке системне використання інструментарію забезпечення стабільності фінансового стану і безпеки розвитку суб'єкта господарювання в складних умовах війни, волатильності глобального ринкового середовища, збільшення обсягу операційних витрат, незбалансованості співвідношення основного та оборотного капіталу тощо.

Водночас, найбільш актуальним завданням управлінського обліку і контролю за веденням господарської діяльності є завдання щодо створення надійної інформаційної системи управління задля його спроможності долати виклики, з якими стикаються суб'єкти бізнесу в складних умовах воєнного часу. Актуальним і досі залишається завдання управлінського обліку, на якому наголошує Л. В. Нападовська: «іншим завданням є створення та освоєння на практиці нових нетрадиційних систем отримання інформації про витрати та прийняття на цій основі управлінських рішень» [2].

Втім, відповідно до наукових думок, які існують, принцип прогнозованості майбутніх економічних процесів лягає в основу системи управлінського обліку, та означає використання сукупної акумульованої інформаційної бази з метою з'ясування головних тенденцій розвитку суб'єкта господарювання і виявлення впливу його поточного стану на можливий майбутній стан, зокрема, через використання інтегрованого інструментарію фінансового аналізу. «До основних функцій сучасної системи управлінського обліку також відноситься прогностична, яка дозволяє визначити такі особливості методики управлінського обліку, як прогнозування витрат на майбутнє та контроль за їх змінами та відхиленнями» [3].

Втім, підтримуючи цю позицію, О. А. Мошковська вносить деякі уточнення і зазначає, що «система управлінського обліку має дві складові – оперативний управлінський облік та стратегічний управлінський облік, який і є інформаційним підґрунтям стратегічного управління. Відповідно, оскільки функція прогнозування є важливим елементом розробки стратегії організації, то і прогнозна діяльність в галузі управлінського обліку відноситься саме до його стратегічної частини» [4].

Загальновідомо та зрозуміло, що висока ефективність підприємни-

цької діяльності суб'єктів господарювання досягається завдяки організованому, якісному, оперативному і ефективному управлінню, що представляє собою сукупність взаємопов'язаного та послідовно здійснюваного функціоналу. Враховуючи зазначене, необхідно з'ясувати сутність і необхідність реалізації завдань фінансового аналізу в інформаційній системі управління [5].

З цього приводу вартою уваги вважаємо думку Л. Я. Лахтіонової, яка зазначає, що «під терміном «фінансовий аналіз» слід розуміти зовнішній та внутрішній аналіз результатів діяльності та фінансового стану підприємства, фінансових відносин, сукупності фінансових ресурсів та їх потоків у єдиному виробничо-торгівельному процесі» [6, с. 10].

Водночас, можна виокремити наступні основні підходи щодо трактування сутності фінансового аналізу:

1. Фінансовий аналіз є підфункцією цілісної обліково-аналітичної системи.

2. Фінансовий аналіз — це специфічний вид аналізу діяльності бізнес-суб'єкта.

3. Фінансовий аналіз може бути імплементований в систему управлінського обліку в якості засобу грошово-вартісного вираження процесу виконання прогностичної функції управлінського обліку.

На основі систематизації зазначених підходів, можна стверджувати, що фінансовий аналіз є специфічною складовою аналізу діяльності бізнес-суб'єкта, в сучасних умовах має бути орієнтований перш за все на внутрішніх користувачів, з огляду на це в певній частині має характеризуватися визначеним ступенем конфіденційності, використовує переваги наявності уніфікованих методик, призначений для оцінювання поточних і майбутніх результатів підприємницької діяльності бізнес-суб'єкта в межах цілісної системи вироблення і контролю за реалізацією оперативних, тактичних та стратегічних управлінських рішень. За умови використання системного підходу фінансовий аналіз в обліково-аналітичному комплексі існує не як окремий набір аналітичних інструментів, а як складне багатoelementне утворення, що визначає ефективність обліково-аналітичної системи бізнес-суб'єкта і має поділятися на оперативний, тактичний та стратегічний фінансовий аналіз.

Втім, в системі управління суб'єкта бізнесу саме управлінський облік представляє собою ключовий елемент. Він покликаний надати управляючій системі актуальну і необхідну інформацію для прийняття аде-

кватних бізнес-рішень для здійснення планування, контролю і оцінювання ефективності діяльності [7].

Вважаємо, що в системі управлінського обліку фінансовий аналіз може розв'язувати, в тому числі, завдання грошово-вартісного вимірювання показників в контексті прогностно-аналітичної діяльності та в процесі обґрунтування ресурсного забезпечення реалізації управлінських рішень.

В умовах розвитку інформаційно-комунікаційних технологій облікові і аналітичні процедури мають здійснюватися майже одночасно. Це передбачає оперативний аналіз отриманої із облікових реєстрів інформації і, в тому випадку, якщо вона особливо актуальна – одразу формується фундамент ефективних управлінських рішень. «Сучасні технології та програмні засоби дозволяють фахівцям здійснювати більш точний і оперативний фінансовий аналіз, що є важливим інструментом для прийняття обґрунтованих управлінських рішень» [8, с. 268].

Слід також зазначити, що розвиток інструментальних засобів вдосконалення потоків обліково-аналітичної інформації означає і розвиток цілісної обліково-інформаційної складової управлінської діяльності шляхом організації обліку в розрізі центрів виникнення витрат та центрів відповідальності, а також через використання фінансового планування і бюджетування в процесі ведення стратегічного управлінського обліку, що загалом і сприяє вирішенню одного з головних завдань стратегічного управлінського обліку – побудові прогностичних трендів.

Якщо розглядати більш детально використання фінансово-аналітичного інструментарію, зокрема, в межах системи управлінського обліку суб'єкта бізнесу, потрібно виокремити наступні ланки:

1. Фінансове планування та підвищення ефективності витрат. В даному випадку фінансове планування створює можливості для виявлення ефективних варіантів ведення господарської діяльності, виключаючи нерентабельні проєкти, а також дозволяє з'ясувати раціональні напрями здійснення витрат.

2. Фінансовий аналіз ділової активності в контексті витрат на утримання окремих підрозділів компанії і координацію їх взаємодії. Створюється внутрішня інформаційна база всередині компанії, яка доступна керівникам всіх структурних підрозділів.

3. Оцінювання інвестиційних параметрів витрат на здійснення реальних і фінансових інвестицій. Стратегічний управлінський облік, який використовує результати застосування фінансово-аналітичного ін-

струментарію, дозволяє сформувати дієву інвестиційну стратегію.

4. Аналіз фінансового стану компанії, її ліквідності та платоспроможності. Використання функціоналу даного напрямку аналітичної роботи дозволяє в межах системи управлінського обліку обґрунтувати варіанти розширення або скорочення сегментів діяльності, з'ясувати фінансові аспекти рішень щодо виробництва, постачання, реалізації або прийняття певних логістичних концепцій тощо на основі оцінки та прогнозування фінансового стану бізнес-суб'єкта.

5. Аналіз фінансових результатів функціонування компанії в цілому і формування бюджетів. Після завершення звітного періоду здійснюється оцінювання отриманих результатів. Наступні прогностичні фінансові бюджети складаються із врахуванням виявлених недоліків.

Вважаємо також, що основне призначення фінансового аналізу в системі стратегічного управлінського обліку – з'ясування трендів фінансового стану і розвитку суб'єкта бізнесу та визначення кореляції отриманих аналітичних результатів із застосуванням комплексу дій щодо досягнення граничних обсягів витрат, оцінювання нормативів використання ресурсів, а також формуванням джерел генерації та напрямів спрямованості фінансових потоків. «Саме за допомогою фінансового консалтинга та бюджетів компанія оцінює та прогнозує свої фінансові результати, джерела їх формування, рух грошових коштів та потреби у фінансуванні чи можливості вилучення коштів» [9].

Проведення ґрунтового й деталізованого фінансового аналізу також закладає фундамент ефективного бюджетування. Раціональні бюджети дозволяють чітко виокремити майбутні тренди, визначити можливі проблеми і заздалегідь вжити превентивні міри в контексті збереження фінансової стійкості суб'єкта господарювання.

Загалом важливість ролі бюджетування та прогнозування в системі корпоративного менеджменту обумовлюється необхідністю забезпечити:

1. Транспарентність і контроль. За допомогою бюджетів суб'єкт бізнесу отримує можливість встановлювати конкретні цілі, а також з'ясовувати відхилення, які виникають між фактичними і запланованими показниками, що дозволяє ефективно контролювати отримані результати.

2. Ресурсне планування. Бюджетування покликане визначити обсяг ресурсів для реалізації певних проєктів або досягнення цілей, отже,

допомагає більш ефективно управляти ресурсами.

3. Нівелювання впливу ризиків і загроз. Прогнозна діяльність допомагає бізнес-суб'єкту усвідомити потенційні ризики і вживати заходи щодо управління ними, знижуючи ймовірність настання негативних наслідків.

На думку О. А. Мошковської, «якщо раніше методика планування ґрунтувалася на системі лише виробничих показників, то з розвитком ринкових відносин в Україні для цілей контролю та управління організацією, її галузей та служб вищезазначена система має бути доповнена прийнятими у міжнародній практиці такими показниками бюджетів, як бюджет продажів, бюджет закупівлі та використання матеріальних запасів, бюджет трудових витрат, бюджет видатків з організації виробництва та управління (цехових, загальновиробничих та загальногосподарських витрат), бюджет комерційних витрат» [10].

Водночас, вважаємо слушною думку В. А. Дерій та М. В. Гуменної-Дерій, які зазначають, що «управлінський облік необхідно було б поділяти на оперативний управлінський облік, тактичний (поточний) управлінський облік та стратегічний управлінський облік» [11, с. 14].

Це дозволяє здійснити структурування імплементації механізму фінансового аналізу в систему управлінського обліку, і представити його у вигляді структурно-логічної схеми (рис. 1).

Відтак, функція фінансового аналізу в системі стратегічного управлінського обліку як основа планування приймає вигляд основного інформаційного джерела розробки стратегії, реалізація якої вимагає відповідних фінансових ресурсів, і це потребує формування спеціалізованого обліково-аналітичного структурного підрозділу з метою вироблення обліково-аналітичної бази даних для прийняття ефективних управлінських рішень щодо фінансування прийнятої стратегії. Вважаємо водночас, що, наприклад, класична управлінська бухгалтерія суб'єкта господарювання не може прийняти на себе набір завдань структурного підрозділу, який спроможний якісно забезпечити вирішення завдань фінансового аналізу і прогнозування. Ці повноваження мають бути передані фінансовим аналітикам, спеціалістам в сфері управлінського обліку і фінансового менеджменту, які, використовуючи отриману фінансову інформацію, через розроблення відповідних прогнозів мають забезпечити для бізнес-суб'єкта можливість вірно з'ясувати стратегічні перспективи розвитку.

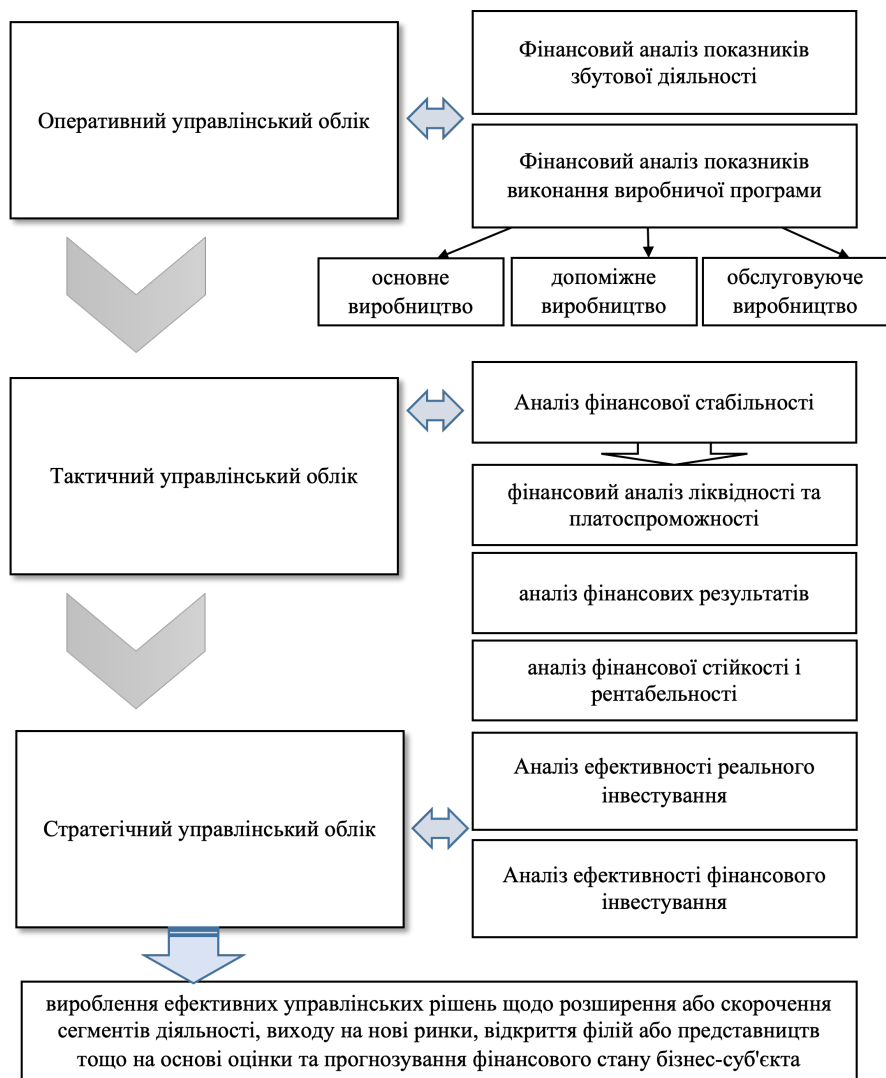

Рис. 1. Структурно-логічна схема імплементації механізму фінансового аналізу в систему управлінського обліку

Джерело: розроблено автором

Також важливо усвідомлювати, що в межах системи управлінського

обліку може бути корисною будь-яка інформація, яка генерується як при веденні бухгалтерського обліку, так і поза ним, за умови, що вона має важливе значення для управлінського процесу і здатна суттєво вплинути на рішення щодо витрат і доходів бізнес-суб'єкта.

Висновки. Спираючись на результати попередніх наукових досліджень обліково-аналітичної складової розвитку бізнесу [12, 13], а також підсумовуючи вищевикладене, можемо зазначити наступне.

Управлінський облік і фінансовий аналіз відіграють важливу роль в системі цілісної обліково-інформаційної складової управлінської діяльності. Особливе значення вони мають в управлінні бізнес-процесами, де суттєва увага приділяється мінімізації витрат, максимізації доходів та прибутків.

З огляду на те, що фінансовий аналіз є підфункцією цілісної обліково-аналітичної системи та специфічним видом аналізу діяльності бізнес-суб'єкта, вважаємо, що він може бути ефективно інтегрований в систему управлінського обліку. Імплементация фінансового аналізу в зазначену систему має відбуватися в розрізі таких ланок управлінського обліку, як оперативний, тактичний та стратегічний управлінський облік. Основний функціонал фінансового аналізу в системі управлінського обліку пов'язаний із розв'язанням завдань грошово-вартісного вимірювання показників в контексті прогнозно-аналітичної діяльності та в процесі обґрунтування ресурсного забезпечення реалізації управлінських рішень.

Забезпечення стратегічного фінансового планування і прогнозування закладає підвалини формування стратегії, реалізація якої вимагає відповідного обсягу ресурсів, що, в свою чергу, обумовлює трансформацію класичних підходів до організації діяльності управлінських бухгалтерій в контексті їх спроможності якісно забезпечити вирішення завдань фінансового аналізу і прогнозування в процесі створення інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень. Водночас, обліково-аналітичний підрозділ бізнес-суб'єкта має стати тією функціональною ланкою, яка забезпечує планово-аналітичну діяльність і побудову прогностичних трендів.

Підходи, які досі існують на деяких суб'єктах господарювання щодо ведення обліку, аналізу і контролю через узагальнення їх даних по завершенню певного звітного періоду, мають запізнілу, а отже, і низьку користь для управління. Шляхом вирішення цієї проблеми має стати об'єднання облікових та аналітичних процедур в єдиному процесі, який забезпечується щоденним формуванням сигнальних по-

казників щодо планових відхилень. В умовах сучасного світу зазначеному сприяє програмне моделювання обліково-аналітичних процедур.

Вважаємо, що фокус майбутніх наукових досліджень потрібно зосередити на питаннях моделювання впливу показників, згенерованих в результаті проведення фінансового аналізу в рамках цілісної обліково-аналітичної системи, на формування інформаційної системи управління бізнесом.

Список використаної літератури

1. Ліба Н. С., Головачко В. М., Назаренко Є. С. Принципи, етапи та моделі організації управлінського обліку на підприємстві. Науковий вісник Мукачівського державного університету. 2015. № 19(14). С.133–138
2. Нападівська Л. В. Управлінський облік: монографія. Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2012. 450 с.
3. Сич Д. М. Управлінський облік і аналіз фінансових результатів діяльності виробничих підприємств : дис. ... канд. екон. наук. Київ : 2019. 196 с.
4. Мошковська О. А. Фінансове прогнозування в системі стратегічного управлінського обліку. Економіка та суспільство. 2024. №64. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4288/4213>
5. Савастєєва О. М. Фінансовий аналіз в інформаційній системі управління. Матеріали 79-ї наукової конференції професорсько-викладацького складу і наукових працівників економіко-правового факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (27–29 листопада 2024 р., м. Одеса) / відп. ред. О. В. Побежець. Одеса : Олді+, 2024. С.191–195
6. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз сільськогосподарських підприємств: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2004. 365 с.
7. Савастєєва О. М. Використання технологій штучного інтелекту в системі управлінського обліку бізнес-суб'єктів. Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Полтава, 28–29 березня 2024 р. Полтава, 2024. С.306–309
8. Савастєєва О. М. Використання хмарних технологій у фінансовому аналізі: імплементація досвіду до вітчизняних реалій. Економічні перспективи підприємництва: виклики воєнного часу та повоєнної відбудови: збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ірпінь, 31 травня 2024 р. Ірпінь : Державний податковий університет, 2024. С. 268-271
9. Засадний Б. А., Ткаченко А. В. Система бюджетування як провідна ланка фінансового планування бізнес-процесів підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2021. № 35. С. 33–38.
10. Мошковська О. А. Фінансове прогнозування в системі стратегічного управлінського обліку. Економіка та суспільство. 2024. №64. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4288/4213>
11. Дерій В. А., Гуменна-Дерій М. В. Управлінський облік і аналіз бізнес-процесів у

підприємстві. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2018. №2(40). С.12–18

12. Савастєєва О. М. Фінансовий аналіз як інструмент визначення фінансової стратегії суб'єкта господарювання. Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітні аспекти: Збірник наукових праць за матеріалами V Всеукраїнської науково-практичної конференції (30-31 березня 2021 р.). Дніпро: НМетАУ, 2021. С.227–230
13. Савастєєва О. М., Тюрин О. В. Діджиталізація управління бізнес-процесами в сучасних умовах. Дослідження фінансових інституцій та інструментів розвитку держави, територій та суб'єктів господарювання: теоретичні, методологічні та практичні аспекти: Збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції 24 жовтня 2024 року м. Одеса. Одеса: ОНУ ім.І. І. Мечникова, 2024. С.111–114.

Стаття надійшла 12.05.2025

O. M. Savastieieva,

Dr. Sc. (Economics), Associate professor,
Head of the Department of Finance and Accounting,
Odesa I. I. Mechnikov National University,
24/26, Frantsuzkyy Bulvar, Odessa, 65058, Ukraine.
e-mail: o.savasteieva@onu.edu.ua
ORCID 0000-0002-7356-8890

FINANCIAL ANALYSIS AND FORECASTING IN THE MANAGEMENT ACCOUNTING SYSTEM OF A BUSINESS ENTITY

The article studies the functionality of financial analysis and forecasting in the management accounting system of a business entity. Scientific views on the most relevant tasks of management accounting and control over economic activity, its principles and components are systematized. A set of basic approaches to interpreting the essence of financial analysis in the management information system is studied. Based on the systematization of scientific approaches, it is proven that financial analysis is a specific component of the analysis of the activities of a business entity and exists as a complex multi-element formation that determines the effectiveness of the accounting and analytical system of a business entity. It is determined that in the management accounting system, financial analysis can solve, among other things, the tasks of monetary value measurement of indicators in the context of forecasting and analytical activities and in the process of substantiating resource support for the implementation of management decisions. The main functionality of financial analysis in the management accounting system is also identified. The feasibility of simultaneously implementing accounting and analytical procedures in modern conditions of information and communication technologies development is substantiated. The study identifies separate links of using financial and analytical tools within the management accounting system of a business entity. At the same time, the importance of the role of budgeting and forecasting in the

corporate management system is clarified. The implementation of the financial analysis mechanism in the management accounting system is structured in terms of such management accounting links as operational, tactical and strategic management accounting and the corresponding structural and logical scheme is presented. It is determined that the function of financial analysis in the strategic management accounting system as the basis for planning takes the form of the main information source for developing a strategy, the implementation of which requires appropriate financial resources, and this requires the formation of a specialized accounting and analytical structural unit of a business entity.

Keywords: financial analysis, management accounting, accounting and analytical system, forecasting, business entity.

References

1. Liba N. S., Holovachko V. M., Nazarenko Y.I. (2015). Pryntsypy, etapy ta modeli orhanizatsii upravlinskoho obliku na pidpriemstvi [Principles, stages and models of organizing management accounting at an enterprise]. *Naukovyi visnyk Mukachivskoho derzhavnoho universytetu*, 19(14), 133–138 (in Ukrainian)
2. Napadovska L. V. (2012). *Upravlinskyi oblik* [Management accounting]. Dnipropetrovsk: Nauka i osvita, 450 p. (in Ukrainian)
3. Sych D. M. (2019). *Upravlinskyi oblik i analiz finansovykh rezultativ diialnosti vyrobnychkh pidpriemstv* [Management accounting and analysis of financial results of manufacturing enterprises]. Kyiv, 196 p. (in Ukrainian).
4. Moshkovska O.A. (2024). Finansove prohnzuvannya v systemi stratehichnoho upravlinskoho obliku [Financial forecasting in the system of strategic management accounting]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (64). Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4288/4213> (in Ukrainian)
5. Savastieieva O. M. (2024). Finansovy analiz v informatsiinii systemi upravlinnia [Financial analysis in the management information system]. *Materials of the 79th Scientific Conference of the Faculty of Economics and Law of the Odessa National University named after I. I. Mechnikov* (November 27-29, 2024). P.191–195 (in Ukrainian)
6. Lakhtionova L. A. (2004). Finansovy analiz silskohospodarskykh pidpriemstv [Financial analysis of agricultural enterprises]. Kyiv, 365 p. (in Ukrainian)
7. Savastieieva O.M. (2024). Vykorystannia tekhnolohii shtuchnoho intelektu v systemi upravlinskoho obliku biznes-subiektiv [The use of artificial intelligence technologies in the management accounting system of business entities]. *Current problems and prospects for the development of accounting, analysis and control in a socially-oriented enterprise management system: Materials of the VII All-Ukrainian Scientific and Practical Conference* (March 28–29, 2024). Poltava. P. 306–309 (in Ukrainian)
8. Savastieieva O. M. (2024). Vykorystannia khmarnykh tekhnolohii u finansovomu analizi: implementatsiia dosvidu do vitchyznianskykh realii [Using cloud technologies in financial analysis: implementing experience in domestic realities]. *Economic Prospects of Entrepreneurship: Challenges of Wartime and Post-War Reconstruction: Collection of Materials of the VII International Scientific and Practical Conference* (May 31, 2024). Irpin : Derzhavnyi podatkovyi universytet. P. 268–271 (in Ukrainian)
9. Zasadnyi B. A., Tkachenko A. V. (2021). *Systema biudzhetuвання yak providna lanka*

- finansovoho planuvannia biznes-protseviv pidpriemstva [Budgeting system as a leading link in financial planning of enterprise business processes]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, 35, 33–38 (in Ukrainian)
10. Moshkovska O. A. (2024). Finansove prohnouzuvannia v systemi stratezhichnoho upravlianskoho obliku [Financial forecasting in the strategic management accounting system]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 64. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4288/4213> (in Ukrainian)
 11. Derii V. A., Humenna-Derii M. V. (2018). Upravliyns'kyi oblik i analiz biznes-protseviv u pidpriemstvi [Management accounting and analysis of business processes in the enterprise]. *Problemy teorii ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu*, 2(40), 12–18 (in Ukrainian)
 12. Savastieieva O. M. (2021). Finansovyi analiz yak instrument vyznachennia finansovoi stratehii subiekta hospodariuvannia [Financial analysis as a tool for determining the financial strategy of a business entity]. *Modern problems of accounting, analysis, audit and taxation of economic entities: theoretical, practical and educational aspects: Collection of scientific works based on the materials of the V All-Ukrainian Scientific and Practical Conference (March 30-31, 2021)*. Dnipro: NMetAU. P. 227–230 (in Ukrainian)
 13. Savastieieva O. M., Tiurnyn O. V. (2024). Didzhitalizatsiia upravlinnia biznes-protsevy v suchasnykh umovakh [Digitalization of business process management in modern conditions]. *Research on financial institutions and instruments for the development of the state, territories and business entities: theoretical, methodological and practical aspects: Collection of materials of the VIII International Scientific and Practical Conference (October 24, 2024)*. ONU im. I. I. Mechnikova. P. 111–114 (in Ukrainian).